

Megjelenik
mindenkedden.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz (Kovács-utca, 16. sz.) intézendők.

Bérmennetlen leveleket nem fogadjunk el.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt
Fél évre . . . . . 3 „
Negyed évre . . . . . 1 „ 50 kr.

HÍRDETESEK DÍJA:

öt hasabos petit sor . . . . . 5 kr.
NYILTÍTÁS:
három hasabos petit sor . 15 kr.

KASSA és VIDÉKE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP

A SZEPESI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Az előfizetési pénzek és hirdetői díjak általában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Pannónia könyvnyomda és kiadó-részvénytársaság) intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Hausenstein és Vogler Budapestben, Bécsben, Berlinben, Münchenben, majnai Frankfurtban, Stuttgartban, Hamburgban és Bernben. *Mosse'sche Buchdruckerei* Bécsben, Prágában, Münchenben, Hamburgban, Nürnbergben, majnai Frankfurtban, Strassburgban, Berlinben, Zürichben, Breszlóban és Nürnbergben. *Lang & Co.* nemzetközi hirdetői irodája Budapestben. *A. de launay* kiadó Stuttgartban. *A. Jäger* kiadó Frankfurtban. *Schlott* Frankfurtban. *Brem* Frankfurtban. *Brem* Frankfurtban.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk a figyelmet a következő évnegyedre, kérve t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük a f. hó végével lejár, hogy előfizetéseiket megújítani szíveskedjenek. Előfizetési ár háromnegyed évre 4 frt 50 kr., félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Falusi néptanítóknak abból is 50% nyi leengedési kedvezmény adatik. Legcélszerűbben előfizethetni postautalványok útján, melyek a „Kassa és Vidéke“ kiadóhivatalába (Kassa, főtca 54. sz. Pannónia-könyvnyomda-társulat) intézendők.

A szerkesztőség.

A színügy érdekében.

II.

Ha az első közleményünkben kifejtett felfogás világánál tekintjük azon tapasztalati tényt, mely szerint színügyünk is, mint általában közállapotaink, hanyatlásnak indult; ha tudomást veszünk arról, hogy a nemzeti színészet iránt országszerte részvétlenség mutatkozik; hogy nem-egy helyen a közönség távolmaradása miatt az előadást meg nem tarthatni s a színigazgatók folytonosan deficitről panaszkodnak; hogy a mi színügyünk is nemesak hogy lendületet nem vett, de határozott hanyatlás jeleit tünteti fel; — ha, mondjuk, ez elsomorító tény az említett felfogás világánál tekintjük, lehetetlen, hogy keserű érzet ne fogjon el s a színügy hanyatlásában közállapotaink általános ziláltságát ne fájljuk.

Mert tekintünk bár a közönség részvétét az utolsó időkben (a jelen színivad némileg kivételt képez), akár a váltakozó társulatok s a játékkend minőségét, minden tekintetben a fokozatos súlyedés jeleit fogjuk észlelhetni.

Latabár és Temesváry társulatai még igen élénken élnek a közönség emlékezetében, sőt Lászy mult évi társulatában is az egyes szerepkörök tagadhatlanul számossabb tag által voltak képviselve, mint az ez-ideiben. A művelt és illetékes színházlátogatók oly közmegegyeződést tolmácsoljuk itt, hogy ellenmondástól e részben alig tartatunk. Vannak ugyan a színházi közönségben is elemek, melyek a legtrivialisabb és legszemtelenebb látványosságokban találják legfőbb élvezetüket, melyek e szerint abban is a színügy emelkedését látnák, ha a színpad medvétáncoltatási mutatványok és gladiatori viadalok amphitheatrumává súlyedne le: ezek ítélete azonban ily dolgokban természetesen mit sem nyom a latban.

A társulat hiányos szervezete képezi aztán azon esetlenségek szülőforrását, melyeket olykor alkalmunk nyílik tapasztalni. Eltekintve attól, hogy a tehetségnek egyes eltörpítése, megrontása, ha a színész a legellentétebb szerepkör feladatokkal mérkőzik meg, mert a tehetségnek szükségképpen egyoldalulag, egyirányban kell fejlesztetnie, ha nagyobb eredményeket elérni óhajt, és eltekintve továbbá attól, hogy az egyes tagok többoldalulag foglaltatván el,

sokkal inkább igénybe vétetnek, semhogy szerepeik beható tanulmányozására több gondot fordíthatnának, — maga az elentétes és a színész egyediségének teljes megtagadását igénylő alakok sikeres ábrázolása is csaknem a lélektani lehetlenségek sorába tartozik. És nem ezt tapasztaljuk-e nálunk is? Nem hozhatnánk-e fel számtalan példát? Minek aztán az a sajnós és a művészetre kipótolhatlan veszteséggel járó következménye van, hogy színpadunk is lassanként megszűnik gradus ad Parnassum, a művészet képző-iskolája lenni, honnan a nemzeti színház tagjait toborozza, mint azt Latabár és Temesváry társulatainál láttuk, melyek számos tagja (Ujházy, Halmy, Tihanyi, Horváth, Pártényiné) most is a nemzeti színház és a fővárosi népszínház deszkáin arat babérokat. A színügy jelen állapota mellett a társulat legtehetségesebb tagja, Gabányi, is, ha szellemelő helyzetéből nem szabadul, menthetetlenül elvész, elnyomorodik. Társulatunknak van egy-pár kitűnő tagja, mint Gabányin kívül Lászy, Hunyady Margit s Gerő Lina (csak a magasabb dráma személyzetét tartjuk szem előtt), mindezeknek azonban viszonyaink között részint, mivel mindent össze-vissza játszanak, részint mivel oly ritkán jutnak nehezebb feladathoz, szükségképpen el kell satnyulniok.

Ha tekintjük továbbá az ez ivadban lejátszott műsört s összehasonlítjuk a lefolyt évek játékkendjével — e tekintetben a hanyatlás meg épen szembeszökő s leverő benyomást gyakorol reánk. És ez kétszeresen elsomorító, amennyiben műveltségi viszonyainknak kifolyása s így a közműveltség mostoha állapotának tudandó be. Ki a jelen színivad műsorán végig tekint s felgondolja, hogy a színészet pártolása a jelen évben a tavalyihoz képest hasonlíthatatlanul nagyobb volt, az igazolva fogja látni állításunkat. Classikus darabokat jóformán izlelőül sem láttunk. A korselleműnknek ugyan kevésbé megfelelő, de szerfelett szellemképző és izlésnemesítő romantikus irányt is alig egy-két darab képviseli. A színrehozott kiválóbb termékek részben a modern realistikus dráma körébe vágnak; a legnagyobb rész azonban csak a könnyebb válfajokhoz tartozik.

A műsor e minősége amint egyrészt szomorú fényt vet műveltségi állapotainkra, úgy másrészt egyik kiáltó bizonyítéka színügyünk hanyatlásának. Mert ez okból épen azok, kiknél a színház szellemi szükség, legkevesebb táplálékot és élvezetet találnak abban és vagy pusztá műpártolásból, vagy merő unalomból látogatják azt. Csak a keményebb táplálékot megemészteni s magasabb eszményekért lelkesülni nem-képes elemek találnak a műsor legtöbb darabjában pillanatnyi gyönyört, mely az érzékeket csiklándoztatja, de tartós benyomást nem visznek magukkal, szűk eszmékörük épenséggel nem tágul s kedélyök nem nemesül.

Igy azonban a színművészet téveszti rendeltetését, megszűnik népnevelő intézet lenni s azon niveaura degradáltatik, melyen

bármely más, merő szórakozásra szolgáló közhelyiségek állanak.

Mi végre a színház pártolását illeti, — e tekintetben, igaz, hogy a multhoz képest haladást jegyezhetünk fel, és e körülménynek, ha szűk látkörű állásontról tekintjük azt, örvendenünk is kellene, amint tényleg vannak, kik abból színügyünk emelkedését hajlandók kimagyarázni. Azonban, ha kissé magasabb, általánosabb szempontból tekintjük azt és felgondoljuk egyrészt, hogy a tapasztalt nagyobb pártolás a nagyobb műgények feláldozásának arán éretett el, másrészt meg tekintetbe vesszük, hogy a kedvezőbb eredmény csakis úgy volt eszközölhető, hogy a magyar és német sajtó, szigorú bírálói tisztelettel lemondva, folyton a hazafiságra való hivatkozással sarkalta a közönséget, sőt egyesek közvetlen actioja is sokakat megnyert az ügynek, — mi, ha többet nem is, de a nyit mindenestre bizonyít, hogy a művelzet nálunk még alig mondható szellemi szükségletnek: — ha, mondjuk, mindezt felgondoljuk, a tapasztalt nagyobb pártolás felett érzett örömünk poharába is jó adag fájdalom vegyül.

Általában, mint közéletünk sok más terén, e tekintetben is világosan felismerhető a boldog közepszerűség felé való hanyatlás: a tömeg korlátolt világnézete és szerény szükséglete szolgál itt is irányadó mértékül. Fel tudjuk fogni egy színigazgató helyzetét és menteni is tudjuk eljárását, ha a szellem kiválóbb termékei iránt esékly fogékonyságot találva a közönség zömében, amint az orvos betegét, könnyen emészthető táplálékkal látja azt el; hogy magát fentarthassa, szükségképpen alkalmazkodnia kell a közönség izléséhez; ezt neki senki rossz néven nem veheti. De épen ez az, ami annyira elsomorító s műveltségi viszonyainkra oly sötét árnyat vet. A művészetnek nem szabad megtagadnia magasatos küldetését; nem szabad leboosátkoznia a tömeg felfogásához; ellenkezőleg fokozatos művelés által magához kell azt emelnie.

Hogy pedig ezt tehesse, szükségképpen oly helyzetbe kell jönnie, hogy ne legyen kénytelen rendeltetését a fentartási ösztön parancsolta tekinteteknek áldozatul hozni.

Mi módon eszközölhető ez, — arról más alkalommal. Jelen felszólalásunknak pusztán az volt célja, hogy a mult tapasztalataink okulva, színügyünk további hanyatlásának lehetőleg elejét venni iparkodjunk.

Dr. Szemák István.

A helyzet.

— Az országgyűlés mindkét házában f. hó 17-én olvastattott fel a kir. leirat, mely jelen törvényhozásunk 2-ik ülészakát befejezettnek s a harmadik és utolsó ülészakot 19-ére egybehívottnak jelenti ki.

— A képviselőház jogügyi bizottsága az új ülészak elején 4—5 ülésben be fogja fejezni a büntető codex tárgyalását. Az új szöveg Pauler Fivadar előadónak terjedelmes jelentése kíséretében fog a ház elé terjesztetni, amelyben részletesen indokolva lesznek a bizottság által a törvényjavaslat egyes szakaszain tett fontos módosítások. A kiegyezési törvényjavaslatokon kívül a bün-

tedő codex tárgyalása képezendi fő tárgyat a jelen országgyűlés utolsó ülésszakának.

A nyelvkerés a bankügyben a magyar kormány és a banktársulat között külön egyezmény tárgyat képezi. E szerint a banktársulat budapesti igazgatósága jegyzőkönyveit magyar és német nyelven fogja vezetni; nemetül is csak azért, hogy a főtanács ellenőrző közegeinek eljárása megnehezítve ne legyen. Ellenben a budapesti igazgatóság s a magyarországi fiókok között az érintkezés és a levelezés mindenben és egészen magyar lesz.

A quota-küldöttség megválasztására vonatkozó javaslatot az osztrák-kormány a reichsrath képv. házában f. hó 16-i ülésében terjesztette elő. A törvényjavaslat a következő két cikkelyből áll: 21. §. Az 1867. dec. 21-iki törvény 36. §-ához képest, a monarchia közös ügyei fedezésére szolgáló házzájárlási arány megállapítására a reichsrath által 15 tagú küldöttség választandó 2. §. E küldöttségbe az urakháza öt, a képviselőház tíz tagot választ.

A „Times” szerint minél jobban közeledik az idő, midőn az ellenségeskedéseknek, ha meg nem gátoltatnak, ki kell törniök, egész Európában annál nagyobb az izgatottság, mely befolyást gyakorolhat minden kormány elhatározására. Az az általános felfogás, hogy a keleti háborút a legörösebb események fogják követni, melyekben Német- és Franciaország is részt vesznek és melyekbe Ausztria-Magyarország is be lesz bonyolítva. Az orosz kormányt általánosan kárhóztatják, ha a nemzeteknek nem nyújtana alkalmat a veszély elhárítására.

A „Times” szerint az orosz által sürgetett jegyzőkönyvhöz való hozzájárulás által az európai hatalmak köteleznék magukat arra, hogy a portának a conferentia alkalmával elhatározott reformok fogantatását ajánlják. Az orosz kormány ezt elegendő kezességnek fogja tekinteni a keresztények ügyeért és elégtételnek Oroszország érdekei és becsülete részére; ehhez képest el fogja rendelni a demobilizációt. Ha azonban — a mint a „France” mondja — az ígért reformok iránt táplált remények nem valósulnának meg, a hatalmak fogják meghatározni az eszközt, amelyet az ottman birodalom keresztény lakosai sorsának javítása érdekében alkalmazniok fog kelleni.

Ignatieff, orosz diplomata, f. hó 15-én Párisból Londonba utazott, hogy személyes befolyásával eloszlassa az angol államférfiak bizalmatlanságát s esetleg azon meghatalmazások alapján, melyek-el el van látva, a londoni cabinet által kívánt engedelményeket és módosításokat megtegyje. Ez utazásnak békés jellegű tulajdonitának. Mindenesetre oly esemény, mely az angol-orosz meg egyezést valószínűvé teszi. Ignatieff ur Londonban az orosz demobilizáció ügyében is nyilatkozni fog, mert azt állítja, hogy az angol kormány Oroszországhoz való csatlakozását a lefegyverzéstől teszi függővé.

A Montenegró és Törökország közt megin-

dult béketárgyalások egy kis időre megakadtak. A megbízottak Niksieset követelték, de minthogy a porta engedni nem akart, arról lemondtak ugyan, csak hogy annál határozottabban ragaszkodnak a követeléshez, hogy Albanianak a Moraesia terjedő részét megkapják. A porta bár terjedelmes határkiigazításra hajlandó, de az egész Moraesia-vidéket nem akarja átengedni. Ennélfogva a montenegrói megbízottak új meghatalmazást kértek Cetinjéből.

Román politikai körökben nagy mozgalom uralkodik azon, határozottsággal fellepő hír miatt, hogy Oroszország napirendre szandékozik hozni azon kérdést, hogy Bessarabiának a párisi szerződésben Romániával egyesített részei neki visszaadassanak, amiért Románia a Gyurgyevo közelében fekvő dunai szigetekkel fog kártalanítani.

A kassai ügyvédi kamara, 1876-ik évi jelentése.

E jelentésből kiemeljük a következő érdekesebb részleteket:

1876. évben 1403 folyó-ügyi és fegyelmi ügydarab érkezett be. — a fegyelmi ügydarabokról az ügyrend szerint külön ígatókönyv nem vezetett. — ebből 1-nek hiányával 46 választmányi és 31 fegyelmi ülésben mind elintéztetett; pártfogó ügyvéd polgári ügyben 15, bűnvádi ügyben 46, gondnok pedig 4 rendelttet ki, 15 ügyvédi könyv hit-lesítettet.

1875. év végével 204 ügyvéd volt a kamara lajstromába bejegyezve, az 1876-ik év folyamán 22 vétetett fel és 16 kitorúlvetten. 1876. év végén a kamara tagjainak száma 210 volt.

1875. év végén 58 ügyvédjelölt volt bejegyezve. 1876. évben bejegyeztetett 26 és 12 kitorúlvetten, 72 maradt 1876. év végén bejegyezve.

Fegyelmi ügyekre nézve a múlt évről folyamatosan maradt 4 ügy, e folyó évben hozzájárult 77 panasz, ezen 81 panaszos ügy közül 2 illetéketelenségből, 34 tényálladék hiányából elutasított, 3 visszavonás, 17 a törvényszékhez áttétel, 1 megintés, 12 fegyelmi eljárás megrendelése által intéztetett el, 10 pedig folyamatban van. A vizsgálatot elrendelő végzés ellen beadott 5 felebbezés, s az ebbeli végzések jóváhagyattak; 1875. évről 8 fegyelmi vizsgálat maradt, ehhez járult ez évben 9, 11 befejeztetett, 6 pedig folyamatban maradt. Vádatározat 9 hozottat és ugyancsak 9 végtárgyalás tartottat, melyben 9 vétkeességre szóló ítélet hozottat, ezekből 7 felebbeztetven, mind a 7 ítélet jóváhagyottat. E 9 ítélet közül 5 feddésre, 3 pénzbírságra, 1 felfüggesztésre szökött.

Bárha az ügyvédi rendtartásban a fegyelmi eljárásra vonatkozólag sok késleltető intézkedés foglaltatik, a fegyelmi ügyek mégis meglehetősen gyorsasággal fejeztettek be, s a törvény-és kötelelenség-szegés, vagy az ügyvédi kar tekintélyének megsértése, soha megtorlatlanul nem hagyottat.

Ezen kelvezo eredményt a vizsgáló biztosként, vagy a fegyelmi eljárásban másként közreműködő kamarai tagoknak erélyes és lelkiismeretes eljárásán kívül előmozdította főleg az, hogy a

felebbezett ügyek a m. kir. legfőbb ítélőszék fegyelmi bíróságánál, hazai bíróságnál, vagy hatóságánál eddigelé soha nem tapasztalt gyorsasággal, 8—15 nap alatt, intéztetnek el, mit e helyütt legőszintébb előismerés kifejezése mellett meg nem említeni lehetetlen.

Mint a főnebbi kimutatásból is kiderül, 81 panasz közül csak 12 esetben rendelttet el a fegyelmi eljárás, 34 mint alaptalan, 2 mint illetéketlen elutasítottat, 5 esetben pedig a panaszló többnyire meggyőződve panaszja alaptalanságáról, azt visszavonta s így 41, tehát a panaszok több mint fele, teljesen alaptalan volt; ehhez veendő még, hogy a panaszlót a törvényszékhez áttett ügyekben is több esetben felmentetett, 41 esetben lönnek tehát egyes ügyvédek zugiratszok, vagy más kétes jellemű egyének által zaklatva; jöhínevek megtámadva; ezen felül igazoló okirataik megszerzése végett költségre és időmulasztásra kényszerítve s a törvény ezen igazságtalan intézkedése miatt a kamara választmányja sem költségeik megtérítését ki nem mondhatta, sem nekik elégteltet nem szolgáltatottat.

Es még az kedvező helyzet, ha az igazoló nyilatkozat által a panasz teljesen megcafoltatik, de gyakran az egész fegyelmi vizsgálat befejeztetik s a vád teljesen alaptalannak derülven ki, nem vád, hanem felmentő határozatot kell hozni s ebben a 94. §-nak a legfőbb ítélőszék által is szoroson magyarázott rendelkezését fogva a költség megtérítése s az iratoknak büntetés megszabása végett a törvényszékhez áttétele iránt intézkedni nem lehet.

A díjszabályzat a kamara területén, ugy az ügyvédek, mint a közönség részéről felmerült számtalan panasz, visszaélés s összeütközés miatt égető szükségé vált.

Igy az 1876. évi 119. sz. a. panasz folytán kiderült, hogy egy felperes s alperes között ugyanegy napon egyik járásbíró előtt 130 és 40 frt iránti két perben tartott tárgyalás, a 130 frtos ügyben a perkötség 44 frtban, a 40 frtos ügyben 36 frtban állapítottat meg, két kereset s egy napi tárgyalás által 170 frt értékű ügyben tehát 80 frt költség okoztatott; — az 164/877. szám alatti panasz folytán kiderült, hogy ugyanazon felek között egyszerre folyó 3 rendbeli becsület sértési ügyben a saját fél ellen 420 frt per- s végrehajtási költség állapítottat meg; volt oly eset is, hol az ügyvéd egy egyszerű zálogjogi bekebelezés költségei fejében 100 frtos kötelezvényt vett felétől; általános a panasz, hogy oly esetben, midőn a költség bírói megállapítás alá nem jő, mint például telekkönyvi ügyekben, vagy a tárgyalás előtt kiegyenlített perekben, a felek kizsákmányoltatnak.

Vizsont a bíróságok által az ügyvédek részére megállapított díjak miatt a panasz ugyszólván állandó s többször sajnós összeütközést eredményezett.

Ezen az ügyvéd egyéni érdeke és anyagi existenciájára mélyen beható kérdésben bármily

TÁRCA.

Két festmény előtt.

— Egy festő naplójából. —

Nagybátyám, X. gróf, a nyarat N. mezei jószágán, „muzsai körében” szokta tölteni. Nem egyszer hallottam, hogy a gróf valóságos műcsarnokot rendezett be kastélyában: gyűjtögeti a régiségeket s egyéb ritka dolgokat; de különös gondot fordít képtárára s nem kímél költséget, hogy azt a finom ízlésnek megfelelően szerelje föl. Érintkezésben van a legnagyobb művészekkel, dícséri vagy korholja őket aszerint, amint magasztos hivatásuknak megfelelnek, vagy a mindenható szép befolyását nemtelen célokra fordítják. Kiváltképen a fiatal erőket serkenti munkára s bőkezű adományaival támogatja szép törekvéseikben.

Egtem a vágytól megtudni, mennyivel nagyobb a hír a valónál s elhatároztam műkedvelő-nagybátyámat mezei magányában fölkeresni. A szándék tette lón s nem vala csekély meglepetésem, midőn néhány óra társalgás után kérelmemre megnyílt előttem a képtár ajtaja.

Néma áhitattal léptem a szentélybe. A gróf látván meghatótságot, önelégült mosollyal vezetett körül s az egyes képeknél majd a magasztos conceptiot, majd a kifogástalan kivitt emelék. Néhányat azonban szigorú bírálat alá vett; kimutató árnyoldalait s vagy a gondolat köznapiságát hibáztatta, vagy pedig a technikai hiányokat róta meg, előadván egyszersmind azon előnyöket, melyeknél fogva mégis némileg tetszésünkben részesülnek.

Műbírálatával egybekapcsoló egyszersmind az egyes képek rövid történetét: minő körülmények között született meg a művész képelmében, minő viszontagságok között készült el s mi utomódon került végre az ő birtokába stb.

Szóval az öreg elemében volt s tekintete

egészen fölhevült a hosszas elemzés-közben: látszott rajta, hogy e képtár képezi legfőbb büszkeségét. Bizonyára naponként körüljárta e termeket s önönmagának elmondá ugyanazon magyarázatokat.

Nem mint gyöngeséget tüntetem föl ezen eljárását. Irigylendő körülmény naponként élvezhetni a művészet remekét s gyönyörködhetni az örök szép nyilvánulatain; bámulhatni a nagy elmék alkotásait. Nem gyöngeség átérézni ama lelkiállapotokat, melyek eltöltik a művészt mialatt eszméjét megérezkíti, hanem a szellemi élet bizonyos magaslata, melyen a lét vonzó színekből táru föl előttünk.

Egyszerre azonban megszünt élénk előadása. Két kép előtt álltunk, melyek egymást kiegészíték, mit a tárgyak és alakok hasonlóságából kitalálni nem vala nehéz.

Korhadt fa tövével szenvedő külsejű ifju ült, szemét becsukva tartotta s a halavány arcszin kevés életerőről tanuskodott. A cserjék megsárgult levelei ősi időre engedtek következtetni. A másik képen ugyanezen ifju fölegyenesedett alakja vala észrevehető, tekintete lángolt s kezei az égre emelve élénk taglejtést árultak el. Ajkai félig nyitva voltak. Tiszteletet gerjesztő megjelenés volt ez! Mellette állott egy másik alak; magatartása bámulást fejeztet ki.

Hosszasan szemlélem e képeket; de magyarázatukért a gróffhoz fordultam, ki mindedig hallgatott. Ő is meg volt hatva.

„Ez — mondá reszkető hangon — egy korán elhunyt, nagyra hivatott művész utolsó műve. Én képeztetem ki s midőn reményeim valósalukhoz közelgének, el kellett azokat temetnem. Háláját az által akaró nyilvánítani irányomban, hogy e két képet s naplóját nekem ajánlá föl. Saját nagy lelkét tükrözteté vissza az ifju képén. De olvassa, öcsém uram, önmaga, naplóját, mely kifejti e képek keletkezésének megható történetét.”

Megragadám a könyvet s fokozódó érdeklődéssel ezeket olvastam:

„Borús őszi nap volt, midőn a hegyek felé vevém utamat. Sűrű fellegek esüngtek a messze lát-határon s az egész természet szomorú látványt tárt elem. Mély gondolatokba merülve haladtam magányos ösvényemen; hisz romok között bolyongtam s a merre csak tekinték, mindenütt a pusztulás képe lépett előtérbe. A borongós idő teljes súlyával nehezedett kedélyemre és hasztalanul iparkodám megszabadulni a nyomasztó érzettől s a jövő tavasz szép reményeivel megnyugtanni keblemet. Mily gyönyörrel legeltettem egykoron szeméimet a messze tájon, midőn az teljes díszében pompázott, — és most? Keressem az erdő lombjait — és lábaimmal taposom; hivom kellemes dalosait, s a varjak éktelen hangjai riasztanak; figyelek az enyhé szellő susogására, hogy edes andalgásba merülhessek és a zord szél rázkódtat meg. A beláthatatlan rét felé fordulok, melyet egykor virág-szőnyeg borított, hol illattenger áradt szét s ezer bogárka dongott kicsiny örömeiről; de az is arra int, hogy temetőben járós.

Ekként merengvén s a mulandóság oly titokteljes gondolata fölött tündödvén, a hegyek közé nyomultam és midőn fölpillanték, völgy torkolatánál állottam.

Rejtélyes félhomály környezé a tárgyakat s a mély csendet egyedül a közeli forrás egyhangu loesogása zavará meg. E forrás mellett, korhadt fa tövével ifju ült, feje kezébe vala támasztva, szemét behunyvák s csak a bágyadt mosoly, mely ajkai körül lebegett, árulá el, hogy az alak élő, hogy e márvány homlok vonzó gondolatokat rejt-het, s a kebel boldogító érzelmektől emelkedik.

E váratlan és azért annál meglepőbb jelenet hatása alatt sokáig habozva állapodam meg; soha oly gyönyörű összhangot nem láttam, mint minőbe e szenvedő ifju külső megjelenése s az elhaló természet olvadtott. Mély megilletődéssel, igazi részvétellel és sajnálattal szemlélem e hervadó lényt, e szintelen komor arcvonásokat.

Epen távozni akartam, nehogy háborgassam

megállapítás alkalmaztassék, a bíró az ellen-s rokonszeny gyanujával árnyékolatik be s viszont az elmarasztalt alperes úgy a bírót, mint az ügyvédet egyetértő zsarolással vádolja.

Egyébiránt a költségek megállapításánál valóban kirívó aránytalanságok és igazságtalanságok merülnek fel. Míg némely bőkezű járásbíró főleg a vele jó viszonyban élő ügyvéd díjait a per összegével semmi arányban sem álló mennyiségben itéli meg, addig mindennapi jelenség, hogy az ügyvéd részére a valódi kiadásnál kisebb eljárási költségek állapítottak meg, úgy, hogy nemcsak az ügyvéd semmi díjazást nem nyer, de még ráfizetnie kell. Megtörtént az is, hogy egy kézműves-tanu részére 3 frt díj állapított meg, ezen s több tanu kihallgatásánál közreműködött ügyvéd díja pedig a napszámost is megjelölt 50 krban itéltetett meg.

Nem szükséges azt bővebben kifejtetni, hogy hová vezet az, hogy ha az ily igazságtalan, sőt lealázó eljárás az ügyvédet önvédelemből a törvénytelen térre kényszeríti.

Az sem ritka dolog, hogy a pervesztes fél ellenében a bíró könyörületből az ügyvéd díjait leszállítja és viszont az is megtörtént, hogy az ügyvéd, ki perét elvesztette, a fele ellenében túlzottan megállapított költségekkel vizsgáltatott.

Különös figyelemre méltó az is, hogy a vidéken az ügyvéd keresménye leginkább abból áll, mit az ellentétől költségekben behajt, vagy mit a bíró saját fele ellenében megítél s így az ügyvéd egész existenciája teljesen a bíró belátásának, melyet emberi indulat vezet s törvény nem szabályoz. Kegyelmeire van kiszolgáltatva, természetes tehát, hogy ebből az ellentétes érdekek oly örökös harcra fejlődik ki, mely a bírói s az ügyvédi kar tekintélyét s magát az igazságszolgáltatást veszélyezteti.

Mindezen súlyos calamitást csak egy díjszabályzat orvosolhatja.

Kívánatos, hogy egy ily díjszabályzat az egész országra nézve behozassék. (Vége köv.)

V e g y e s e k.

— *Ó cs. és ap. kir. Felsége* a homonnai járásbíróhoz járásbíróvá *Kepes Gyula* gálszécsi járásbírói aljegyzőt kinevezni. *Ribiczey Kornél* lublói kir. járásbírói albirónak pedig a szepesszombati kir. járásbíróhoz való áthelyezését legkegyelmesebben megengedni méltotatott.

— *A m. kir. pénzügyminiszter Kócsy János* m. kir. erdőgyakornokot a kassai katasteri kerületbe erdőbeeslővé nevezte ki.

— *A kassai kir. járásbíró* az 1876. évi ügyforgalmi kimutatása: I. közpolgári ügy: 1875-ik évről elintézetlenül maradt 69 szám. 1876-ik évben érkezett 23795, lett összesen 23864, ebből elintézetett 23678, hátralékban maradt 186. — Bűnvádi ügy: 1875. évről maradt 76 sz., 1876-ban bejött 1294, lett összesen 1370, elintézetett 1349, hátralék 21. — III. Sommás perek: 1875-ik évről folyamatban maradt 741 per. 1876. évben folya-

matba jött 3827, lett összesen 4568, ebből elintézetett itélettel 1900, végzéssel 1209, egyezséggel 948, folyamatban maradt 511. — IV. folyó ügyek: 1876. évben érkezett 1284, elintézetett 1281, folyamatban maradt 3. — V. Örökösödési ügy: 1875. évről folyamatban maradt 478, 1876. évben érkezett 176, lett 654, befejeztetett 182, folyamatban maradt 472. — V. felebbviteli ügyek: a semmisítő székhez felterjesztett 68 ügy, a II-od s III-ad bírósághoz 421 ügy. — VI. bűnvádi kihágási ügy: 1875. évről folyamatban maradt kihágási ügy 46, 1876-ban érkezett 223, lett összesen 269, ebből beszűntetett 26, itélettel eldöntött 222, folyamatban maradt 21. — VII. bűnvádi vizsgálat: 1875. évről folyamatban maradt 9, 1876. évben folyamatba tetetett 56, lett összesen 65, ebből elintézetett 58, folyamatban maradt 7. — VIII. bűnvádi felebbzés volt 21. Elnöki ügyszám volt 187, mely mind elintézetett.

— *Névjegyzéke* azon t. e. uraknak és hölgyeknek, kik a tüzeseteknél, vagy gyakorlatoknál megsérült tüzoltók ápolására tett alapítványhoz becses adományaikkal járulni sziveskedtek: I. iv. N. N. 3 ezüst frt. Lavotta Mária úrnő 3 frt. R. R. ? (olvashatlan) 50. kr., E. R. 40 kr., V. M. 1 frt 50 kr., Novotny 1 frt. Jarmay Hermina 50 kr., Hudák 50 kr., Seulty 20 kr., Legány Ludmilla 1 frt. Spitz 1 frt. Ungar Zsófia 1 frt. Beller Károly 1 frt. Poltz Nándor 1 frt. Adriányi és Markó 1 frt. Risák Lajos 1 frt. Heinböck Amália 1 frt. Genzovits Gabriella 1 arany, F. József 1 frt. Jacobs Miksa 1 frt. Tolnayné 1 frt. — II. iv. Val (olvashatlan) 1 frt. Genzovits 1 frt 50 kr., Czeininger Antal 2 frt. Tatarszky János 1 frt. Pollatschek H. 2 frt. Zaubek Mária 1 frt. Herschkovitsch 1 frt. Onderusz Mária 1 frt. Klein Jakab 1 frt. Rholy István 1 frt. N. N. 1 frt. A. G. 3 frt. ? Pista 1 frt. Juhász József 1 frt. Steiner Ödön 1 frt. Neumann 1 frt. Borbély Béla 1 frt. Lingsch Béla 1 frt. Löffler Lajos 1 frt. S. M. ? 1 frt. Dendely 1 frt. M. ? 1 frt. Klein B. 1 frt. ifj. Kuhlmann Ferenc 1 frt. Czinzer Mór 1 frt. Schwarz Hermina 1 frt. Megay Gusztáv 1 frt. Stark N. 1 frt. Lez 50 kr., Glück 40 kr., N. N. 1 frt. Berger Armin és társa 1 frt. S. E. 1 frt. F. Gyula 1 frt. Kacsvinszky Béla 2 frt. Horalek 1 frt. Schiller 50 kr., Gerhardt György 1 frt. Bohacsek K. 30 kr., N. N. 1 frt. Kuhlman Nánd. 1 frt. N. N. 3 frt. Reitzner 1 frt. M. M. 40 kr., Zemányi Rezső 50 kr., Quirstfeld 1 frt. N. N. 2 frt. Várkonyi János 1 frt. Koch Anna 1 frt. Pocsatkó K. 1 frt. Kty 50 kr., Steinhausz Adolf 1 frt. Bonchard Lajos 1 frt. Elischer Károly 1 frt. N. N. 20. kr., M. F. 40 kr., Werfer J. Gustáv 50 kr. — III. iv. S. L. 1 frt. A. T. 1 frt. E. E. és fia 1 frt. Koleszár 1 frt. Korotko A. 1 frt. Markó Lajos 1 frt. Novelly Sándor 1 frt. Vukovits 1 frt. Brody Fülöp 1 frt. Novelly Albert 1 frt. Zähr és Szakmáry 2 frt. Pocsatkó Victor 1 frt. Strausz D. 1 frt. Hegedüs Lajos 1 frt. Maurer Clotild 3 frt. Tóth Victoria 1 frt. Sz. E. Hanser Károly 1 frt. Forgách Tivadar 1 frt. N.

életem s az én földi vándorlásom is vége felé közeleg. Elhalok én a muló természettel; egy lepel fogja takarni maradványainkat; a hideg és sötét sírban fogok nemsokára pihenni. E gondolat, mely néhány évvel ezelőtt talán kétségbeesített volna, most nem tünik föl előttem oly borzalmas-ságban; egy hit bátorít a bekövetkezendő küzdelemre, a hit egy felsőbb lényben, ki mindent bölcsen rendezett el. Mondhatom a költővel:

Bizton tekintem mély sírom éjjelét
Zordon, de oh, nem, nem lehet az gonosz;
Mert a te munkád; ott is elszórt
Csontjaimat kezeid takarják.

Nem irhatom le, mily mély benyomást gyakoroltak reám e szavak, melyek csak benső meggyőződés sugalmi lehettek, melyek nem a resignatio szülte rideg érzület kifolyásai, de a magasabb tökély utáni ellentállhatlan sovárgás átérzett kifejezései valának. Nem az a méla, fásult kedélyünök látszó ifju állott előttem; alakja kiegyenesedett, orcái lángoltak és szemeiből élénk tűz sugárzott ki, mely mélyreható észre és meleg kedélyiségre mutat; ajkairól pedig a próféta ihlett szózata hangzott, mely a szellem szabadulását a test békőiből magasztalá, s a szellemerőnek az anyag fölötti dicső győzedelmét hirdeté.

A két társ ezután esendesebb társalgásba merült; azért jelenlétem már fölöslegessé vált. Észrevétlenül távoztam. Tapasztalataim újabb jelenség által gyarapodtak s én Kölesynek ezen szavait, „ki életében sokat érzett és gondolkodott, oly kincsét gyűjthetett magának, mely az élet minden változásaiban gazdag táplálatot nyújt lelkének,” igazolva láttam ezen ifju nyilatkozatában, kinek „fáradt lelke égbé, teste földbe vágy!”

Könyezve nyújtám * a naplót; de hogy mit éreztem, azt le nem írom. E két festmény azóta mindig előttem lebeg. Sch. A.

N. 1 frt 30 kr., Palásthy András 1 frt. Alexy Ödön 1 frt. Jermy 1 frt. Fröhlich és Freyberger 1 frt. Adler Ede 1 frt. Moesary József 1 frt. Autricht és Wantoch 1 frt. Kranzthor 1 frt. Wollner Antal 2 frt. Kovács János 1 frt. Roth M. és társa 1 frt. Wandracsek 1 frt. Kuffler 1 frt. N. N. 1 frt. Koch Jánosné 1 frt. N. N. 1 frt. Löderer M. 1 frt. Szabad Ferenc plébános 2 frt. Chrismár Napoleon káplán 1 frt. Géczy István káplán 1 frt. Uhrinovic Sándor káplán 1 frt. Horvay Károly káplán 1 frt. Kempner 1 frt. Strasser 1 frt. Fuchs Dezső 1 frt. Tutko 1 frt. Csányi műmalom 1 frt. Kovalkovics 1 frt. A. L. 50 kr., Weisz A. L. 50 kr. Hmely B. 1 frt. Weinberger Dávid 1 frt. Weinberger Mór 1 frt. N. N. 50 kr. Molnár Jánosné 1 frt. Diek C. 1 frt. Répászky Teréz 1 frt. Jacob Józsefné 1 frt. Baszel Jeanette 1 frt. Weber Armin 50 kr., Bellagh Irén 1 frt. Neuwirth Mihályné 1 frt. Wandrasehek Jánosné 40 kr., Papezun János 30 kr., özv. Legányi Zsuzsána 1 frt. Szerencsi Mór 2 frt. Weinfeld 5 frt. D. L. 50 kr., Czwanzár Antal 50 kr. Boh? Paula 50 kr., Pausz Tivadar 50 kr., N. N. 20 kr. — IV. iv. Czeininger Mária 2 frt. Halykó Teréz 5 frt és a keresk. ifjak által a Löderer szállodában rendezett tánevigalom jövedelme 40 frt 92 kr., János? 5 frt, Löderer 10 frt. Lengyel Soma 4 frt. Időközbeni kamat 27 frt 8 kr., összesen 256 frt 50 kr.

A fenebbi kimutatás szerint összegyűlt összeget a kassai hölgyek következő levél kíséretében juttatták a tüzoltó-egylet parancsnokának kezéhez: „A kassai önkéntes tüzoltó-egylet tekintetes parancsnokságának helyben. Alólítottak több kassai polg. hölgyek által azzal bizattunk meg, miszerint az önkéntes tüzoltó-egylet iránti rokonszenyből részére bizalmas körökben gyűjtött és alant megjelölt nemes célnak szentelt pénzüsszeget a tisztelt parancsnokság kezeihez juttassuk.

Midőn e megbízásunknak eleget teendők az / alatt ide hajlított 256 frt 50 krnyi összeget átküldeni szerencsénk lenne, megbízóink nevében még arra kérjük fel a tisztelt parancsnokságot, miszerint ezen — idővel hihetőleg nagyobbra szaporodó összeget — mint a kassai polg. hölgyek által a tüzeseteknél, vagy gyakorlatoknál megsérült tüzoltók ápolására szánt alapítványt, gyümölcsözőleg elhelyezni sziveskedjék. Kassán, 1877. márc. hó 15-én. idb. Halykó Mihályné, Czeininger Antalné, Borbély Jda, Genzovits Gabi.

És e sorokra a tüzoltó-egylet nevében a parancsnok részéről a következő köszönet mondatot. „Mélyen tisztelt hölgyeim! Midőn az e fojtyó évi március hó 15-én kelt becses és valóban meglepő soraikkal tisztelettel alólirt parancsnoksághoz átküldött, — eredetileg ugyan mint tudom egy zászló megszerzésére, utóbbi időkben azonban a sokkal szükségesebbnek, — és öszintén bevallva nemesebbnek bizonyult célra, t. i. tüzeseteknél vagy gyakorlatoknál megsérült tüzoltók ápolására szentelt 256 frt 50 krnyi alapítványnak általam lett átvételét ezzel igazolnám: lehetetlen bajtársaim nevében ki nem fejezni lelkem mélyből fakadó azon hálás köszönetemet, melylyel önöknek tisztelt hölgyeim ezen nemes irányu, de a jelen nyomasztó körülmények között — mi türes tagadás benne — vajmi sok kellemetlenségekkel párosult fáradozásukért — mi tüzoltók egytől-egyig tartozunk. Adja az ég, hogy e töke bántatlanul gyümölcsöztesse évek hosszú során át, és legyenek viszont meggyőződve, hogy valahányszor zúgni fog a fergeteg, dulni a bős elem, tüzoltói intézményünk irányában tanusított eme gyöngéd női figyelmük mindannyiszor buzdításul szolgáland előre-törekvésünkben és feledtetni fogja velünk mindazon fáradozásokat és küzdelmeket, melyek legyőzésére önként vállalkoztunk. Végre engedjék meg tisztelt hölgyeim, hogy ezalkalommal az én szerény nevemet viselő alapítványt beszűntetve, annak különben is csekély 43 frtnyi tőkét az önk 256 frt 50 krnyi alapítványukhoz esatoltathassuk és az ekként 300 frtra emelkedett tőkét maradandó emlék gyanánt gyümölcsözőleg, a kitűzött magasztos célra szentelten, elhelyezhessük. Ki egyébiránt határtalan tisztelettel maradok Kassán, 1877. márczius 16-án. lekötözött szolgáljuk Ganzer Ede, század-parancsnok.

A kassai magyar színház műsora. Ma. március 20-án adatik: „IV. Béla”. Szomorujáték. — 21-én Landsmann k. a. felléptével: „Galathea”. — 22-én: „Egy a mi népünköl”. Életkép.

Lekly Gyula tanár- és munkatársunknak az ifju kereskedők egyesületében f. hó 18-án, szép számú közönség előtt tartott érdekes felolvasásáról, melynek tárgyát a „Hogy keletkeztek a fővárosok?” kérdés képezte, jövő számunkban tüzetesebben szölandunk.

Hangverseny. Városunk ünnepelt szülötte Landsmann Jennv. ki szüleiivel Amerikába költözött volt s ott hires művésznővé vált, jelenleg korunkban idős s holnap azaz szerdán a színházban hangversenyt tart. — Méltán nevezhetjük őt városunk egyik büszkeségének, ki midőn önmagának szerző a külföld s idegen világrészek vá-

